

historika: **Budete platit kešem, nebo šekem?**

S plachostí sobě vlastní jsem požádal MicroSeismic Inc. o nějaké dolary dopředu, protože nemám z čeho tady žít a výplata v půlce měsíce mě nespasí. Tak jsem si řekl o *cash in advance* dva tisíce, sekretářka, že jako jo. Jenže mi napsala šek a nedala keš. Je to jako u nás – taky jsem si myslel, že keš je to, co mám v kapse, ale dneska i doma slyším, že má někdo v hotovosti na účtu deset tisíc. Keš je tedy cokoli jiného než akcie a podílové listy. Tak jsem si myslel, že s šekem zajdu do banky a dají mi keš, jenže šek na dva tisíce nikdo neproplatí, protože je to moc a člověk je podezřelý. Tak jsem se dozvěděl, že si musím založit účet a ten šek si nechám proplatit na ten účet, a že to tam bude za tři dni, až se prověří, že šek je krytý. A navíc účet budu potřebovat pro další výplatu. Tak jdu zase do banky, dobrý den, chci si u vás založit účet a oni prý, jaké mám *Social Security Number*. Je to něco jako naše daňové identifikační číslo. Tak říkám, že nemám a vyrazili se mnou dveře. Zjišťuju, jak získat to číslo, a prý jo, půjde to. Tak jsem napsal mejl s informacemi o své osobě na agenturu AIPT, co mi zprostředkovala vízum, a oni, že to pošlou na Department of State (asi vnitro) a ti to přezkoumají a do 14 dnů prý to číslo mám. Čili jsem tam, kde jsem byl, že prostě ty prachy dřív než za 14 dní neuvidím. Tak si připadám jako boháč, protože tím šekem na dva tisíce si podkládám hrneček s čistou vodou, abych neupatlal obrubník, když na něm snídám.

Ale už jsem vymyslel, jak na to. Podle hesla, že nejlepší pocit má člověk, když natáhne vlastního kamaráda, jsem si řekl o prachy Leovi, který na účtu něco má a možná mu dám do zástavy ten šek. Což vypadá ode mě velkoryse, ale šek je samozřejmě na jméno, takže Leovi ho nikdo neproplatí. Vymyšlené to mám dobře, jen aby to vyšlo...

Přišla další zpráva: až si za těch 10 dní požádám o *Social Security Number*, tak pak stačí počkat 4 týdny, až mojí žádost přezkoumá vnitro, a hned pak to číslo dostanu. Vnitro totiž těch deset dní bude zkoumat žádost agentury AIPT, aby vyhověli mojí žádosti, a když žádost o vyhovění žádosti dopřezkoumají kladně, tak já si budu moci zažádat, ale vnitro pak bude ještě 4 týdny přezkoumávat mojí žádost o vydání toho čísla.

Na doporučení kolegy jsem zavolał do další banky, Chase (zatím nezkrachovala, ale je už asi poslední), kde se paní na telefonu tvářila, že mi založí účet i bez *Social Security Number*. Další den jsem tam zajel a světe div se, podařilo se. Pán za přepážkou to sice chvíli zvažoval, ale nakonec si okopíroval pas a bumášku *Certificate of Eligibility* s šesti razítky od konzula po imigračního úředníka (to je papír, který je tu pro mě důležitější než pas a říká, kdo jsem, u koho pracuju a hlavně jsou na něm ta razítka) a účet mi založil. Mám dokonce internetové bankovníctví a za pár dní mi přijde debetní karta. Šek na dva tisíce přijali s tím, že na účet mi peníze připsou, až šek prověří, a to bude podle předpokladu tak za čtyři dny. A pak že to nejde. Ale až prý *Social Security Number* dostanu, mám jim ho dojit říct, aby s tím neměli problémy, že mi založili účet bez něj.

A nakonec mi pán za přepážkou tajemně sdělil, že tady mají teď takovou novotu: nemusím prý chodit příště s šekem, od nedávna se totiž dají peníze převádět i BEZHOTOVOSTNĚ! Ó jak daleko už Amerika dospěla. Neřikal jsem mu, že v Evropě to děláme už několik desítek let, poděkoval jsem za radu a slíbil, že se svého zaměstnavatele zeptám, jestli to umí. Ostatně Leo, který je tu už mnoho let, říkal, že platební styk tu standardně funguje tak, že vystavíte šek a pošlete ho poštou příjemci, který si ho dojde do banky zpeněžit. Ale když všechno dobře dopadne, dostanu možná svoji další výplatu od MicroSeismic Inc. přímo na účet, jak to znám z domova z Ústavu struktury a mechaniky hornin!

historika: **Batoh**

British Airways se vyznamenaly: při zpožděném letu z Prahy do Londýna mě před přistáním vzbudila letuška s milým dotazem, jestli jsem mystr Kolinski. Říkám yeah, to bych si myslel. A ona, že jako přilítáme krapet později, než se myslelo, a že si našla, že bych asi chtěl stihnout éro do Houstonu. A že když se přesadím do první řady, tak budu jako první vystupovat z letadla a stihnu to. Přišlo mi to jako dobrý nápad a když už všichni seděli připoutání do svých sedadel, s hrůzou v očích jsme sestupovali na Heathrow a pan kapitán hlásil, že zatímco viditelnost je nulová, tak vítr silný, jsem nějaké dýmě shodil na hlavu svůj batůžek a zaklekl jsem do startovacích bloků u dvířek. Na sprint po Terminálu 5 jsem tak skutečně startoval z velmi výhodné pozice, nicméně nevýhodou bylo, že jak jsem sám vyběhl do tranzitního prostoru, nemohl jsem se nechat unášet davem, což je jinak můj nejoblíbenější způsob jak něco najít na letišti velikosti toho Londýnského. Musel jsem se pořád ptát, kterým směrem běžet. Podnikl jsem tedy i zbabělý pokus najít svůj let na informační tabuli, ale bezvýsledně. Letadlo jsem nakonec v pohodě stihnul, dokonce jsem cestou ještě i kakal. Nestihnul ho ovšem můj batoh, což jsem zjistil po dalších 10 hodinách letu v Houstonu. Zůstal jsem sám u zastaveného pásu, který jinak všem ostatním přivezl jejich zavazadla. A jak jsem tam tak smutně stál, přišel ke mě seržant, a co byste řekli – ptá se,

jestli nejsem mystr Kolinski. Tak jsem se k tomu již podruhé během jednoho dne přiznal a on mi řekl, že je to všechno OK, protože moje zavazadlo je pod dohledem v Londýně a že se o něj nemám bát. Hned zítra ho možná dovezou tím dalším letem o 24 hodin později. A poslal mě k přepážce, kde prý projdeme nějakým procesem, jak to s tím zavazadlem zařídít. Tak jsem jim dal adresu k Leovi, jinou nemaje, stejně jako telefon do práce, jiný nemaje. Paní mě ujistila, že zavazadlo přijde ještě dneska. Dorazilo skutečně zítra a to po několika telefonátech, kdy jsem ještě změnil adresu do práce, protože doma u Lea nikdo nebyl, takže by ho tam těžko doručili. Nejzajímavější na tom ale je, že jak měli to zavazadlo doručit, byl jsem zrovna na obědě, a když jsem se vrátil, měl jsem bágl opřený o svůj stůl, ale vůbec nikdo nevěděl, kdo ho tam donesl, ani tam nikdo neviděl toho *British Airways* kurýra.

historika: **Půjčení auta**

Vylezu z klimatizované haly v Houstonu a říkám si, jak se asi dostanu do města. Nenašel jsem žádnou půjčovnou aut, tak se ptám seržanta, kde se ta auta půjčují. Posadil mě do autobusu, který po několika minutách a přejetí celého letiště zastavil v *Rental Car Center*. Ptám se postupně u všech osmi půjčoven a trochu mě zaráží, že na půjčení žádné auto nemají. Otázku, co tady tedy dělají, si nechávám pro sebe a nakonec přesvědčuju paní v půjčovně *Budget*, že se podívá ještě jednou, a skutečně nachází nějaké autíčko za 50 USD na den + taxy + poplatky. Zdá se mi to moc, sedám opět na busík a jedu zpět na terminál s tím, že zkusím nějakou jinou formu transportu. Na terminálu se naprosto nemůžu zorientovat, až zjistím, že jsem na nějakém jiném. Ptám se paní v informacích, jak se dostat do města a ona říká, že tu jezdí *shuttle*, stojí 15 USD, jede jednou za hodinu a jede do města hodinu a půl. Protočily se mi oči, ale říkám si, že to zkusím. Paní ale říká, že to jede z nějakého jiného terminálu. Sedám na vláček a jedu tam. Tam ovšem nenajdu vůbec nic (navštívil jsem celkem tři terminály ze čtyř). Jen že *shuttle* mě stejně odveze jen do centra, ale do práce se budu muset dostat taxíkem, je to spíš na periferii.

Když vidím, kolik stojí *shuttle* a kolik by asi stál taxík, zdá se mi, že půjčení auta vyjde přece jenom nejlevněji. Sedám tak potřetí na busík a přesunuju se na oblíbené stanoviště v *Rental Car Centre*, kde si půjčuju to nejmenší a nejlevnější auto, tedy Hjundaj Sonata. Nechám si na papírek napsat, že to zítra vrátím a bude to stát approx. 75 dolarů. Druhý den v požadovanou dobu auto vracím (pro zjednodušení na jiném místě) a pán povídá, OK, 89 dolarů. Tak jsem aplikoval *smlouvání s dodatkem* podle vzoru, že nepojedu za čtyři tisíce somů do Džalalabádu, ale za tři až do Oše, a říkám mu, že mu dám 75 dolarů a za zbytek, že mě může odvézt zpátky do práce. Byl tak zblblej, že fakt vzal svoje mega GMC, naložil mě a udělal mi taxíka do práce. A vzal si jenom těch 75 dolarů. Spokojený, že se mi podařilo natáhnout svého prvního Američana a zbavit se Sonaty, jsem se nechal pozvat na večeři kolegyní a pak na pivo kolegou.

historika: **Telefon**

Úkolem týdne je sehnat si bydlení. Volám na nějaké inzeráty, do jakýchsi *apartment complex*, ale nikdo to nikde nebere. Tedy si říkám, aha, napřed musím koupit auto, abych si to mohl objezdit osobně. Nakonec u Lea můžu ještě chvilku vegetovat, bydlení nehoří. Tak píšu mejly v odpovědi na inzeráty nabízející jetá auta. A nikdo neodepisuje, Aha, říkám si, asi jim musím volat, když nereagují na mejly. Takže před bytem a autem musím koupit mobilní telefon, z práce se volat nehodí a Leovi jsem toho provolal už dost.

Hledám na netu, co by se mi hodilo a zjišťuju, že existuje služba *pay-as-you-go*. Obdoba našich předplacených tarifů, kdy si zaplatíte nějakou částku a pak jí můžete provolat. Zním to tedy jen z doslechu, sám jsem takovou složitost nikdy nepodstupoval. Ale volat tady se smlouvou je opruz, protože jí chtějí podepsat na rok či dva. *Pay-as-you-go* je novinka. Od té doby, co to funguje, což je asi dva roky, se počet mobilních Američanů ztrojnásobil. Kdo by to řekl, že když přestanete lidi buzerovat nesmyslněma smlouvama, že si jich ten produkt koupí třikrát tolik. Tak si najdu na netu, kde je nejbližší pobočka AT&T a jedu tam autem, co jsem sebral Leovi. (Zde se to zacyklilo, ke koupí auta potřebuju telefon a ke koupí telefonu potřebuju auto). AT&T neexistuje (asi taky zkrachovali), ale na stejné adrese je T-Mobile. Vejdu, řeknu co chci a pán, že mi to vysvětlí, když tomu nerozumím. Nakonec kupuju nějakou sadu, kde je telefon za 50 USD a k tomu nějaké minuty za 25 USD. A další minuty už jsou přímo v té sadě za to pade. Sednu do auta, rozbálím sadu a zjistím, že tam chybí SIM karta. Vlítu do obchodu a pán, že je to divný, že dycky jindy tam je. Tak si to nechám vyměnit, tu novou sadu rozbálí přede mnou, SIMka tam je. Sednu do auta a jedu do práce. Postupuju podle instrukcí, jak telefon oživit, volám na nějaké linky a ťukám do telefonu různé kódy, ale nefunguje to, dycky mi řeknou, že jim je líto, ale že číslo, kód nebo PIN neexistuje. Zkoušíme volat na i z telefonu, ale nehraje. Dochází mi, že jak mi vytiskli kódy a PINy k jedné sadě a pak mi dali jinou, hardware si s hesly nemůže rozumět, protože ten papír prostě patří k tý sadě bez SIMky.

Tak volám na linku bezpečí T-Mobile, kde si můžu vybrat, jestli budeme hovořit anglicky, nebo španělsky. Volím první jmenovanou řeč a vzápětí mě paní seřve, proč jsem zvolil angličtinu, když mluvím tak mizerně, že mi ten automat přece nabídl španělštinu. Ujistil jsem jí, že španělsky by to vypadalo ještě o dost hůř a vysvět-

lil jí, co se stalo. Řekla mi, že je to ok, že potřebuje *activation code*. Nenašel jsem ho a tak mi řekla, že mám jet zpátky do obchodu. Ten měl ale už zavřeno. Mezitím jsem podstoupil proces jakéhosi oživení podle návodu, kde jsem musel nařukat do telefonu podle automatických instrukcí 19 místný kód telefonu, 15 místný kód SIMky, PIN, číslo prodejce, svojí adresu, datum narození, plat ředitele firmy a svůj horoskop, abych se dozvěděl, že potřebuju ještě hádejte co – *activation code*.

Usoudil jsem, že když jsem v Americe (nadto v Houstonu), někdo musí vymyslet něco chytrého. Ale v práci nikdo neměl žádnou zkušenost se službou *pay-as-you-go*. Po půl hodině pročítání mnohostránkových manuálů jsem skutečně našel něco, co se jmenovalo *código de activación* a zase mě zamrzelo, že jsem na hodinách španělštiny chyběl. Podle instrukcí v sekci *activa tu cuenta del servicio prepagado de T-Mobile* jsem telefon oživil a pak že to nejde. Volat na něj jde, ale nepodařilo se mi vmístit ten kód, kterým se oživují ty předplacené minuty. Postoupím ale do další lekce španělštiny pro samouky a jistě zvládnu i to. Kdybyste mi chtěli zavolat nebo poslat SMS, tak mám 832-659-8187, předvolbu nevím. A to jsem vám ani neřekl, že jsem si pro zjednodušení koupil stejnou Nokiu, jako mám doma. Akorát, jak je to v ní anglicky, stejně tam neumím nic přenastavit. A proč jsem si nevzal tu, co mám doma? Protože tady to všechno hraje na úplně jiné frekvenci a nefungovala by tu.

historiky: **Culture exchange**

Vízum jsem dostal v rámci jakéhosi programu federální vlády *culture exchange*. Tedy nemá jít jen o to, že já budu nasávat Ameriku, ale lokálové by měli okusit i něco z našich evropských zvyklostí. A hned jsem si to vzal k srdci.

Oblek

Jak mi nepřiletěl batoh, musel jsem porušit nařízení nového šéfa firmy o oblékání se do práce. Vyžaduje se slušné oblečení, chápáno jako tmavší kalhoty a slušné triko nebo košile. Dorazil jsem v kostkovaných červených, hodně ušoupaných a velmi špinavých kalhotech a v tričku ještě z Uzbekistánu politém kafem z letadla. Při představování zaměstnancům jsem se tak celkem sedmáctkrát omluvil za to, jak vypadám. Součástí nařízení je ovšem i to, že v pátek se může chodit do práce jak kdo chce. A natřel jsem jim to: v pátek jsem dorazil v čistém tričku a černých kalhotech a byl jsem nejlůdněji oblečený zaměstnanec MicroSeismic Inc.

Kolo

Jel jsem do práce a z práce na kole. Ujel jsem nejvíc, co jsem kdy v životě na kole ujel, do práce to bylo 45 minut, z práce 32 minut (že by to nějak souviselo s motivací?). Všichni tady jezdí autem, tak jsem zkusil jet na kole a je to supr. Akorát, jak to neumím, jsem si u toho trochu podřel achilovku, když mi noha zapadla mezi šlapku a to přední zubatý kolečko. Zcela profesionálně jsem si ale vezl v baťůžku složené oblečení do práce a na záchodcích jsem se hned převlékl a zamotal si nohu do hajzlpapíru, aby mi krev neprosakovala přes fousek.

Řeči

Po přistání v Houstonu jsem měl intenzivní pocit, že pilot nezvládl navigaci a jsem v Mexico City. *Estados Unidos* mě přivítaly přičmoudlou směsí hispánských výkřiků, ale aspoň jsem si nepřipadal blbě, že neumím tak dobře anglicky – to tady totiž nikdo.

Sekretářka v MicroSeismic Inc. mě pochválila, jak hezky mluvím anglicky. Ptala se, jestli jí rozumím. Rozuměl jsem jí dobře, ale ona má nějaký komplex ze svého texaského přízvuku. Brala dokonce hodiny, kdy se tohoto přízvuku měla zbavit, což se ale nepovedlo. Nicméně mi pak na počítači instaloval nějaké programy místní IT chytrák, a tomu jsem nerozuměl ani slovo. Souviselo to částečně s tím, že jsem vůbec nic o těch programech nevěděl a slovíčka pro práci v Unixu mi chybí i v češtině, ale když se nakonec ptal na zcela civilní věci, byl jsem stejně mimo.

Jedna kolegyně z MicroSeismic Inc. je Ruska z Turkmenistánu. Tak jsem jí nabídl, že na mě může mluvit rusky. Při oficiálních příležitostech se to moc nehodí, ale když je někde méně lidí, celkem toho využívá. Po tom všem mimozemském mi návštěva u ní doma na večeri přišla jako návrat k normálním lidem. Její muž mluví anglicky mizerně, dcera spojuje angličtinu a ruštinu do věty zcela libovolně. Dostal jsem okrošku, takovou tu ruskou zeleninovou studenou polívku zalitou smetanou. Pivo a čaj. Probrali jsme, jak je ta Amerika divná země, ale že na vydělávání peněz je to OK. Vnímání ruštiny mám teď z Kyrgyzstánu a Uzbekistánu celkem nacvičené, tak jsem snad neudělal ostudu, ale mluvím hrozně. Nicméně oni zase rozumí anglicky.

Doufám, že jsem termín *culture exchange* pochopil správně.

historka: **Nákup auta**

Tohle je příběh o tom, že některé věci tady fungují. Zavola jsem na inzerát, dojel se podívat na auto a koupil ho. Je to pěkná Honda Prelude z roku 1986, najeto má přes 170 tisíc mil a jezdí. Nic víc v ní nefunguje, ale má elektricky otevírací střechu, což vypadá báječně. Dohodli jsme se na 950 USD, ale měl jsem jenom 850. Původní majitelé si nechali techničák s tím, že až někde vyžebrám tu stovku, dovezu jim ji a oni mi dají techničák. Autu prokluzuje spojka, má propadlou technickou a je sem tam prorezlé. Taky nejde řadit zpátečka, nejde vytahovat okýnko u řidiče a trochu dost se kouří z kapoty, ale to jsou mušky, které vychytám. Nakonec – co by chtěl člověk za tisícovku. Protože jsem svoje auto kupoval pomocí Leova auta, které mám na víkend na hlídání, jelikož Leo odletěl na dva dny do Portlandu, po úspěšném nákupu mi jedno z těch auto přebývalo (asi to Leo-vo?). Dohodl jsem se tedy s původním majitelem, že mi auto doveze domů a já ho pak hodím zpátky. Bylo to každá cesta hodinku přes město až na tu jízdu s ním, to bylo v zácpě dvě hodinky přes město. A jak mi tak vyprávěl, tak jsem se za ty dvě hodinky s ním dozvěděl o životě v Texasu víc, než v hodinách zeměpisu a politické výchovy za celý život.

ferro, Houston, 4. října 2008